

پایون ایران در دوسالانه هنر ونیز ۲۰۲۴ طی اقدامی عجیب پس از شهادت آیت‌ا... سیدابراهیم رئیسی و دیگر همراهانش اعلام کرد به مدت چهار روز به احترام شهدای خدمت تعطیل خواهد بود و حال این غرفه باردیگر فعالیت خود را از سر گرفته است. در حالی این اقدام از سوی مرکز هنرهای تجسمی رقم خورده که این نمایشگاه می توانست به مکانی برای یادبود شهدای خدمت بدل شود تا بازدیدکنندگان خارجی این رویداد بین المللی

اقدام عجیب پایون ایران در دوسالانه ونیز

با اندیشه‌های انقلاب اسلامی و خدمتگزاران آن آشنا شوند. این در حالی است که سازمان سینمایی وزارت ارشاد همزمان با شهادت رئیس جمهور و همراهانش در چتر سینمای ایران در بازار جشنواره کن، دفتر یادبودی برای شهدای خدمت در نظر گرفت و خیلی از سینماگران خارجی در این مراسم شرکت کردند اما مرکز هنرهای تجسمی وزارت ارشاد از این فرصت که می‌توانست جلوه حق‌شناسی ایران در جهان باشد، بهره نبرد.

پایون رسمی جمهوری اسلامی ایران در شصتمین دوسالانه هنر ونیز که با شعار «بنی آدم اعضای یک پیکرند» به نمایش آثار هنرمندانی چون مصطفی گودرزی، کاظم چلیپا، مرتضی اسدی، عبدالحمید قدیریان و غلامعلی طاهری حول محور مظلومیت کودکان فلسطین و روشنگری از جنایات رژیم صهیونیستی برپا شده فرصت مناسبی بود تا در یک مکان فرهنگی به شهدای خدمت ادای احترام شود.

در گفت‌وگوی «جام جم» با یدا... کابلی خوشنویس پیشکسوت بررسی شد

سیر کمال گرایی هنر خوشنویسی باقرآن

طی روزهای گذشته، به‌همت گروه موزه‌های کابلی یکی از هنرمندان خوشنویس شکسته بانگاهی به آثار موزه دوران اسلامی، استاد یدا... کابلی، هنرمند نام‌آشنای عرصه خوشنویسی در این موزه برگزار و از جدیدترین آثار او نیز رونمایی شد.

کابلی یکی از هنرمندان شناخته‌شده و پراسبقه در حیطه خط معاصر به‌شمار می‌رود که تا امروز نمایشگاه‌های انفرادی متعددی را در داخل و خارج از کشور برگزار کرده و کتاب‌های بسیاری از مجموعه آثار خود را به چاپ رسانده‌است. ضمن این‌که در ماه گذشته و در جریان نمایشگاه هنرهای قرآنی که به همت گالری «ترانه یاران» در فرهنگسرای نیاوران برگزار شد، مجموعه‌ای از مرقات این هنرمند که مجالی برای نمایش نیافت به نمایش درآمد. به این بهانه با این هنرمند مطرح به گفت‌وگو نشستیم.

«ترانه یاران» در فرهنگسرای نیاوران برگزار شد، مجموعه‌ای از مرقات این هنرمند که مجالی برای نمایش نیافت به نمایش درآمد. به این بهانه با این هنرمند مطرح به گفت‌وگو نشستیم.

...

۹۱ ایده برگزاری کارگاه خوشنویسی از قرن سوم تا چهاردهم چطور شکل گرفت؟

این برنامه به مناسبت هفته میراث فرهنگی همراه با سخنرانی من و نمایش آثار خوشنویسی از قرن سوم تا چهاردهم و شرح جامعی درباره تاریخ سیر تحول، تطور و پیدایش اقلام چندگانه خوشنویسی مثل کوفی، نسخ، ثلث ریحان، نستعلیق، شکسته و... در موزه دفینه برگزار شد. در عین حال، طی فراخوانی از هنرمندان خوشنویس در سراسر کشور دعوت به عمل آمد تا در این کارگاه شرکت کنند که در نهایت، این جلسه با حضور جمعی از خوشنویسان، استادان و به‌خصوص هنرمندانی که در حیطه شکسته‌نویسی فعالیت دارند صورت پذیرفت. دوره درخشان تحولات خط شکسته از پیدایش این خط تا دوران تکاملی آن که به مکتب درخشان درویش عبدالمجید طالقانی اختصاص دارد، همراه با آثاری از پیروان مکتب درویش عبدالمجید به تحولات بنیادی این مکتب از جمله مفاهیمی بود که در این کارگاه به آن پرداختیم. طبعاً چنین برنامه‌های آموزش تخصصی در زمینه خط می‌تواند نقش بسزایی در معرفی سیر

برش

هنری در سایه سار قرآن

یکی از اتفاقات مهمی که در طول تاریخ رخ داده، کتابت قرآن کریم در گذشته تانباک خوشنویسان ایرانی بوده است. هنرمندان ایرانی در سده‌های گذشته کوشش‌های زیادی کرده‌اند و در سیر تحول و تطور هنر خوشنویسی، هنر کتابت را مدنظر داشته‌اند. پس از آن که قرآن کریم بیش از پنج قرن به خط کوفی نگاشته و به صورت ۴۵ فرم طراحی و نوشته شد، قلم‌های دیگری پدید

آمد، ثلث، ریحان، رفاع، محقق و نسخ قلم‌هایی بودند که وجود داشتند. بعد در قرن هشتم اتفاقات جدیدی رخ داد.

البته من می‌گویم این‌طور نیست و هنر هیچ زمانی تاریخ دقیق ندارد. مورخان نوشته‌اند قرن هشتم اما خودم در کتابخانه دانشگاه هاروارد دیدم که نسخه ۲۳ صفحهای خط نستعلیق وجود دارد که مربوط به قرن هفتم است؛ بنابراین هنر، تاریخ پیدایش و روز و ماه و سال ندارد.

باید بگویم هنر خوشنویسی در جریان بوده که میرعلی هروی در قرن هشتم مجموعه‌ای را تدوین کرد که در اوائل قرن یازدهم به دست میرعماد حسنی سیر تکاملی پیدا کرد که بازهم در این باره اغراق‌هایی وجود

داشتم، بعد از طی کردن مراحل مختلف و بهره‌مندی از تجارب بسیار و الگو قراردادن استادانی نظیر ایشان، در اندیشه کار تازه و نوآوری بودم، لذا با حفظ اصول و قواعد سنتی در قلم شکسته، فضاهای تازهای را جست‌وجو می‌کردم. خوشبختانه در دهه‌های بعد که استعدادهای فوق‌العاده‌ای به‌عنوان استادان جوان و پرمایه‌هنر شکسته به‌صورت تخصصی به عرصه رسیدند، این هنر و هنرمندان آن با تحولات چشمگیری روبه‌رو شدند تا جایی که امروز هنر شکسته‌نویسی می‌تواند به‌عنوان زیباترین آثار متنوع موردپسند علاقه‌مندان در نمایشگاه‌های قرنی قرار گیرد. بی‌تردید ارائه کتاب‌هایم در این سال‌ها مانند منحنی عشق، مرقع گلرخ، باغ نظر، نقش شوق، رباعیات خیام، دیوان حافظ و... هم نقش مؤثری در پیشروی بیشتر استادان در این زمینه داشته‌است.

۹۲ اخیراً در نمایشگاه هنرهای قرآنی که در نیاوران برگزار شد مجموعه‌ای از مرقات شما به نمایش درآمد که تا پیش از آن هرگز مجالی برای نمایش این آثار به‌وجود نیامده بود. اگر ممکن است درباره این آثار توضیح دهید؟

این مرقات مجموعه آثاری از آیات قرآن مجید است که در رمضان سال ۱۳۷۷ تحریر پذیرفت. اصلاً خوشنویسی قرآن باقلم نسخ‌پوده‌است، چون در بسیاری از دوران، تغییر خط قرآن رامنع می‌گردند و با عقاید نادرست ترویج این خدمت معنوی تا قرن‌ها در اقلام دیگر معمول نبود. اما در سده ۱۳۷۷ رمضان سال ۱۳۷۷ تحریر پذیرفت. اصلاً خوشنویسی قرآن باقلم نسخ‌پوده‌است، چون در بسیاری از دوران، تغییر خط قرآن رامنع می‌گردند و با عقاید نادرست ترویج این خدمت معنوی تا قرن‌ها در اقلام دیگر معمول نبود. اما در سده

داشتم ولی حقیقتاً به دلیل فاصله‌گذاری‌های لازم در خط شکسته، مشکلاتی در خواندن آن پیش‌رو بود. البته با

داشته‌است. این رویه چیزی شبیه پدیدار شدن حافظ بر دوش سعدی است. اگر سعدی نمی‌بود شاید حافظ به جایگاهی که دارد نمی‌رسید. لقب افضل المتکلمین به سعدی به این معناست که او در نثر و نظم به کمال رسیده‌است، بی‌گمان به غایت رسیدن هنر خوشنویسی را باید مروهون میرعلی هروی دانست. در نهایت این سیر تحول وتطور موجب شد در زمینه قلم قرآنی هم هنرمندان بسیاری فعالیت کنند و به خلق آثار بپردازند. دلیل این‌گرایش هم عشق، ایمان و اعتقاد است که در تحول صورت گرفته، سه اصل مهم به حساب می‌آیند. کلا عشق، ایمان و اعتقاد اصل مهم در هر هنری محسوب می‌شوند. در خوشنویسی با نوشتن قرآن و آستانه‌های به ادعیه این هنر به عنوان یک هنر قدسی شهرت پیدا کرد. قرآن‌هایی که در موزه‌های جهان هستند گویای اهمیت این‌گونه از خوشنویسی هستند. اگر بخواهم آثار موجود در تمام موزه‌های دنیا را در یک کتاب مثال بزنم باید از مجموعه «هزار سال نسخ ایرانی» نام ببرم که مولف و تهیه‌کننده آن شادروان نجفی مرعشی شوشتری است. او از ۱۸۶ جلد قرآن کریم، یک قرآن را تدوین کرده‌است. این اثر از خوشنویسان مختلف است که طی آن پیوستگی قلم‌ها در قرون مختلف را شاهدیم. همین اتفاق نشان‌دهنده این‌است که این‌هنر چندقره به کتاب‌آسمانی قرآن خدمت کرده‌است و طی این روند هنرمندان با قدر در سایه سار آثار قرآنی صیقل پیدا کرده‌اند.

صیقل پیدا کرده‌اند.

ایران در بخش سفیران کتاب نمایشگاه مالزی

همزمان با برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب KLIBF در مالزی، جمهوری اسلامی ایران در بخش سفیران کتاب در حوزه «حقوق نشر آسیایی» شرکت کرده‌است.

حبیب‌رضا رزائی، راینر فرهنگی جمهوری اسلامی رئیسی، رئیس‌جمهور و هیأت همراه در سانحه سقوط بالگرد، گفت: امسال با مساعدت ویژه سازمان فرهنگ و ارتباط اسلامی و پیگیری رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مالزی؛ در دو بخش از نمایشگاه شرکت کردیم.

در بخش فروش و عرضه کتاب با همکاری مجمع جهانی اهل بیت و همچنین در بخش ویژه سفیران کتاب نیز با همکاری انتشارات الهدی حضور داریم.

راینر فرهنگی جمهوری اسلامی در مالزی، با بیان این‌که در بخش سفیران کتاب با موضوع حقوق نشر آسیایی بیش از هشت کشور شرکت کرده‌اند، بیان کرد: در این نمایشگاه از ۱۷ کشور از جمله چین، تایلند، اندونزی، فیلیپین، میانمار، کامبوج، ایران، کره جنوبی، تایوان، هند، سنگاپور، برونی و... کتاب‌های متنوع با موضوعات مختلف و زبان‌های گوناگون عرضه شده‌است.

توجه به این‌که جنبه‌های هنری نوشتن قرآن بر ترکیبات و فاصله‌گذاری غلبه دارد هراژگاهی می‌نوشتم. در نهایت در ماه مبارک رمضان سال ۱۳۷۷ عزم خود را جزم کردم و با اشتیاق به استقبال نوشتن و تهیه‌آثاری از کلام قرآن مجید رفتم که سپس توفیق یافتم که ۱۳ اثر با عنوان «دولت قرآن» با تذهیب بسیار خوش‌نقش استاد محمد طریقتی زینت یافت و به چاپ رسید. البته شرح مبسوط احساس باطنی و غنایت عمیقی که دست و دل من را در جهت این وظیفه خطیر می‌پهای ساخت در مقدمه دولت قرآن آورده‌ام.

۹۳ چه عاملی باعث شد که این مجموعه را بعد از گذشت سه دهه در چنین نمایشگاهی به معرض دید بگذارید؟

این مجموعه بعد از چاپ، حدود ۲۵ سال در مجموعه شخصی‌ام که هیچ‌گاه هم به نمایش درنیامده بود نگهداری شد. بیشتر قصد داشتم آن را در اختیار موزه قرآن قرار دهم که علاوه بر این‌که این مجموعه محفوظ بماند، یا بعضاً صورت پراکنده از اختیارم خارج یا فروخته نشود اما در برابر این رسالت تاریخی، مسئول پاسخگو و مدیر متوجهی نیافتم. بنابراین این مجموعه نزد من باقی ماند تا این‌که از سوی خانم کاملی دولابی، مدیر محترم گالری ترانه باران به عنوان یکی از اعضای شورای سیاست‌گذاری برای برگزاری نمایشگاه آثار هنری قرآن دعوت شدم. ایشان از این مجموعه استقبال شایانی کردند و این آثار به‌صورت بسیار زیبا و خاص در فرهنگسرای نیاوران در کنار آثار دیگر هنرمندان و استادان برجسته کشور قرار داده شد که بسیار مورد توجه قرار گرفت و وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی در رونمایی آن بر استثنایی بودن این رویداد تاریخی در خط شکسته توجه خاصی ابراز کردند.

۹۴ به نظر شما استمرار رویدادهایی نظیر دوسالانه خوشنویسی در این سال‌ها که اخیراً یازدهمین دوره آن هم در قزوین برگزار شد چقدر می‌تواند چشم‌انداز روشنی را پیش‌روی جوانانی که به فعالیت در عرصه خط گرایش دارند، ترسیم‌کند؟

شاید بتوان دوسالانه خوشنویسی را برآیند جدی و واقعی رشته علمی و نظری هنر خوشنویسی معاصر دانست. البته در سال‌های دور که آغاز این رویداد با در نظر گرفتن جایوز ارزشمندی مانند پنج تا ۱۰ سکه بهار آزادی همراه بود، انگیزه جوانان پویا و استادان برجسته را برای برنده شدن قوی‌تر می‌ساخت. در آن زمان گرایش اکثر جوانان و استادان به سمت هنر اصیل خوشنویسی بود ولی امروز که اقتصاد هنر رو به نابودی است و برخی از مدیران فرهنگی بازارهای شاید واقعی یا فریبکارانه نقاشی‌خط را در دست دارند، اغلب هنرمندان سودای توفیق در این هنر را در سر دارند. غافل از این‌که در این حیطه به یک سردرگمی دچار شده‌اند. آنچه مسلم است تا زمانی که متولیان امر که صاحبان اصلی توسعه اقتصاد هنر هستند قدم در راه حمایت هنر و هنرمندان یک کشور نگذارند، در بر همین پاشنه رکود خواهد چرخید.

۹۵ توجه هنرمندان امروزی به هنر خوشنویسی را چگونه می‌بینید؟

هنرمندان امروز هم به نوعی دارند به این رویه حرمت می‌گذارند. باید بگویم ما در تمام قلم‌های شکسته، نستعلیق، نسخ و ثلث امروز شاهد فعالیت هنرمندانی هستیم که آثار بسیار درخشان‌ی را در جشنواره‌های جهانی عرضه کرده‌اند. به هر حال خوشنویسی در اقلامی که گفتم رونق پیدا کرده‌است. اما چقدر خوب‌است که در مملکت ما به جای مفاهیم بسیار نادرست، تافه‌ه و بیگانه روی لباس هاوتیشتر هاز آثار و ابیات فاخرمان استفاده کنیم. این موضوع را مطرح کردم که ما می‌توانیم با واژه‌های سلیس و روان و اشعار شاعرانی چون سهراب سپهری و بزرگانی چون فردوسی و حافظ، لباس بچه‌های‌مان را تزئین کنیم.

جام جم

فرهنگ

CULTURE

۱۱

سه‌شنبه ۸ خرداد ۱۴۰۳ شماره ۶۷۷۶

نگاه

نسرین بختیاری | گروه فرهنگ و هنر

مدیرعامل کانون پرورش فکری

کودکان و نوجوانان مطرح کرد

تولید ۳ پویانمایی در حوزه غزه

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سال‌های اخیر در حوزه تولیدات سینمایی فعال‌تر از گذشته ظاهر شده و توانسته در جشنواره‌های داخلی و خارجی موفق‌تر عمل کند. به عنوان مثال، فیلم «بدو» به کارگردانی مهدی جعفری، برنده پنج جایزه از جشنواره فیلم فجر شده‌است. پس از آن نیز در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ فیلم‌های «در آغوش درخت»، «بچه‌زنگ»، «باغ کینوش» و «ظاهر» در جشنواره‌های فجر شرکت کردند که استقبال مخاطبان از فیلم باغ کینوش خیلی خوب بود اما پرسش اصلی این است که باتوجه به گسترده بودن طیف مخاطبان سینما و به‌خصوص کودکان و نوجوانان و نظر به رشد تولیدات سینمایی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان، این مرکز چه تمهیدات و برنامه‌هایی برای تولیدات پیش رو در نظر دارد. پاسخ این پرسش خبرنگار جام‌جم را حامد علامتی، مدیرکانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان معاون تولیدکانون داد و گفت: مستحضرد که ما امسال در جشنواره فیلم فجر دو فیلم باغ کینوش و ظاهر را داشتیم که استقبال خوبی از باغ کینوش صورت گرفت و برنده جایزه بهترین داستاورد هنری از جشنواره فیلم فجر شد. باغ کینوش کاری از کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با همکاری حوزه هنری با اقتباس از کتابی به همین نام بود. علامتی با بیان این‌که فیلم بچه‌زنگ برای ما جزو برنامه‌های بلندمدت محسوب می‌شود، نه کوتاه‌مدت اضافه کرد: امسال روی شبکه‌های نمایش خانگی برنامه‌ریزی کردیم و بعداً از امتحانات در این شبکه‌ها نمایش داده می‌شود. همچنین اگران بین‌المللی بچه‌زنگ امسال شروع خواهد شد. در حال حاضر هم فیلم چهار در دست اقدام برای جشنواره کودک و نوجوان داریم.

در ادامه، محمدرضا کریمی‌صارمی، معاون تولید کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با اشاره به این‌که سینمای کانون، سینمایی ارزشی است که بیش از ۶۰ سال عمر دارد و توانسته آثار خوبی - حدود ۵۰۰ اثر - در تلویزونن طی این سال‌ها تولید کند، گفت: یکی از فیلم‌های ما سال گذشته موفق به دریافت ۲۰۸ جایزه جهانی شد و «در سایه سرو» نیز که اخیراً تولید شده، تابه‌حال ۳۰ جایزه جهانی گرفته‌است. او با اعلام این‌که امسال هم تولید مستقل و اقتباس داریم و هم از تولیدسازان حمایت می‌کنیم، افزود: امسال از چهار فیلم حمایت می‌کنیم و فیلم «زیبا صدام‌کن» به کارگردانی رسول صدرعاملی هم که از تولیدات کانون است، به زودی در تابستان کلید می‌خورد و در حوزه اقتباس پیش می‌رویم. همچنین دو سریال انیمیشن خیلی خوب «راز جنگل» به شکل دوبعدی و بدون کلام با کیفیت بالا و «بچه‌زنگ» را شروع کردیم که در مورد سریال بچه‌زنگ، کار از نیمه رد شده و امیدواریم بتوانیم بخش آن را شروع کنیم. کریمی‌صارمی در رابطه با ادامه روند ساخت فیلم بچه‌زنگ تشریح کرد: امیدوارم به زودی بتوانیم تولید «بچه‌زنگ ۲» را کلید و اتفاق خوبی را رقم بزنیم. معاون تولید کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با اشاره به فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای سالن‌سازی در شهرهای کم‌برخوردار از سالن سینما گفت: پنج سالن نمایش به نام سینمای دانش‌آموزی را سال گذشته طراحی و راه‌اندازی کردیم و در تابستان پنج سالن دیگر راه‌اندازی می‌کنیم که امیدواریم تا پایان سال جاری به ۲۰ سالن برسیم. کریمی‌صارمی همچنین درباره فیلم‌هایی که به تناسب شرایط درباره فلسطین و غزه ساخته می‌شود، گفت: در حوزه غزه، سه فیلم پویانمایی را کلید می‌زنیم و امیدواریم در سال آینده مجموعه‌ای بسیار ارزشمند برای عرضه به بازارهای جهانی در داشته باشیم.

قاب

بدرقه ۱۲ میلیونی

جدیدترین دیوارنگاره میدان انقلاب

اسلامی تهران، همزمان با هفتمین

روز شهادت شهیدان خدمت با

طرحی از حضور گسترده مردم ایران

در این تشییع تاریخی رونمایی شد.

این دیوارنگاره با به تصویر کشیدن

حضور گسترده مردم ایران در تشییع

تاریخی سید شهیدان خدمت،

آیت‌ا... سیدابراهیم رئیسی، حسین

امیرعبداللهیان و دیگر همراهان

شهید‌شان رونمایی شد و با اشاره به

وداع قدرشناسانه و قیام ۱۲ میلیونی

مردم ایران در تشییع تاریخی سید

شهیدان خدمت در شهرهای تبریز، قم،

تهران، مشهد و بیرجند همراه با شعار

«بدرقه ۱۲ میلیونی» به نمایش درآمد.